

FILHARMONIA
SZCZECIN

Szanowni Państwo,

dobrym obyczajem przyjętym w salach koncertowych jest oklaskiwanie wykonawców wieloczęściowego utworu dopiero po jego zakończeniu. Krótkie przerwy między poszczególnymi częściami wypełnione są ciszą. Brawa między częściami, a jeszcze gorzej – w trakcie dłuższej pauzy mogą rozpraszać wykonawców oraz innych słuchaczy, a przez to zburzyć budowane przez muzykę napięcie i nastrój.

Piątek – 27 marca 2026 roku – godz. 19:00
Sobota – 28 marca 2026 roku – godz. 19:00

Między modlitwą a muzyką

Koncert symfoniczny

Orkiestra Symfoniczna
Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie

Chór Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu
Lionel Sow kierownictwo artystyczne chóru

Ilona Krzywicka sopran
Justyna Rapacz mezzosopran
Adam Kutny baryton

Przemysław Neumann dyrygent

W programie:

KAROL SZYMANOWSKI

Stabat Mater op. 53 [25']

- Stała Matka bolejąca (Andante mesto)
- I któż widział tak cierpiącą (Moderato)
- Matko, źródło wszechmiłości (Lento dolcissimo)
- Spraw, niech płaczą z Tobą razem (Moderato)
- Panno słodka, racz mozołem (Allegro moderato)
- Chrystus niech mi będzie grodem (Andante tranquillissimo)

/przerwa/

RICHARD WAGNER

Suita orkiestrowa z misterium scenicznego *Parsifal* [57']

(oprac. Henk de Vlieger)

- Preludium (Sehr langsam)
- Parsifal (Mäßig belebt)
- Rycerze Graala I (Langsam und feierlich)
- Dziewczęta-kwiaty (Lebhaft)
- Cud wielkopiątkowy (Sehr ruhig, ohne Dehnung)
- Rycerze Graala II (Immer feierlich)
- Postludium (Sehr langsam und feierlich)

ILONA KRZYWICKA

Urodziła się w Szczecinie. Jest absolwentką PSM II (w klasie Iwony Górewicz) oraz Akademii Muzycznej w Poznaniu (w klasie Grażyny Flicińskiej-Panfil). Swoją warsztat wokalny doskonaliła pod okiem wybitnej śpiewaczki Teresy Żylius-Gara. Trzyletni kontrakt w Operze Paryskiej (gdzie pracowała nad dalszym rozwojem w ramach Atelier Lyrique) zwieńczony został prestiżową nagrodą Prix Lyrique de l'AROP 2012 (dla najlepszej solistki sezonu).

Na scenie zadebiutowała w 2008 roku tytułową rolą w *Halce* Moniuszki, podczas plenerowego spektaklu w pałacu w Radziejowicach. W 2019 roku powróciła do roli Halki: wykonywała ją w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie (spektakle w reżyserii Agnieszki Glińskiej pod dyrekcją Łukasza Borowicza).

Swoją bogaty repertuar sceniczny prezentowała m.in. w Opéra Bastille i Palais Garnier w Paryżu, Teatro Real w Madrycie, Théâtre National de Bordeaux, Pfalztheater Kaiserslautern, Staatstheater Cottbus, Theater Heidelberg, Theater Heilbronn, w Teatrze im. Janáčka w Brnie oraz w wielu polskich teatrach operowych.

Równie chętnie artystka wykonuje dzieła kantatowo-oratoryjne i pieśni. Jej repertuar obejmuje m.in. *Stabat Mater* Pergolesiego, Haydna, Boccheriniego, Rossiniego i Dvořáka, *Completerium* Górczyckiego, *Mszę koronacyjną* i *Requiem* Mozarta, IX Symfonię Beethovena, *Niemieckie Requiem* Brahmsa, *La Vierge* Masseneta, III Symfonię *Kadisz* Bernsteina, XIV Symfonię Szostakowicza i kantatę *Angelus* Kilara. Gościła w polskich filharmoniach, w Villa Medici w Rzymie i L'Auditori w Barcelonie, a także w Wielkiej Brytanii, Niemczech, Austrii, Francji, Grecji, Rosji, na Litwie oraz w Tajlandii.

W grudniu 2023 artystka wzięła udział w prawykonaniu *Te Deum* Piotra Mossa w Filharmonii Podkarpackiej, a w październiku 2024 w prapremierze *Symfonii lirycznej* tego twórcy w Filharmonii Świętokrzyskiej. W maju 2025 wystąpiła podczas jubileuszu osiemdziesięciolecia Filharmonii Śląskiej w katowickim Spodku – wraz z tysiącem artystów (jako II sopran) wykonała VIII Symfonię Mahlera.

Niedawno ukazała się jej pierwsza solowa płyta z wyborem najcenniejszych opracowań muzycznych tekstu *Ave Maria*, zrealizowana z pianistą Michałem Francuzem.

JUSTYNA RAPACZ

W latach 2021–2023 była członkinią Junges Ensemble Semperoper w Dreźnie, gdzie kreowała m.in. partie Mercédès w *Carmen*, Drugiej Damy w *Czarodziejskim flecie*, Tisbe w *Kopciuszku* i Drugiej Służącej w *Elektrze*.

Do najnowszych osiągnięć artystki należy debiut na scenie Opery Wrocławskiej w roli Dulcyni w *Don Kichocie* Masseneta pod dyktando Patricka Fournilliera w reżyserii Marka Weissa, wystąpiła także na festiwalach Wratislavia Cantans i Baden-Baden. W 2023 roku zadebiutowała w Théâtre des Champs-Élysées w Paryżu jako Tisbe w *Kopciuszku* w reżyserii Damiana Michieletto i gościnnie powróciła na scenę Semperoper Dresden.

W 2021 roku zadebiutowała w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie jako Katharina Schratt w spektaklu *Mayerling*. Współpracując z Warszawską Operą Kameralną, Capellą Cracoviensis i Polską Operą Królewską, wykonała m.in. partie Dydony, Piacere, Virtue w *The Choice of Hercules* i tytułową rolę w *Salomonie* Händla. Kilkakrotnie śpiewała na Festiwalu Opera Rara (m.in. w *Alt-Rhapsodie* Brahmsa). Wystąpiła również na XXIV i XXV Wielkanocnym Festiwalu Ludwiga van Beethovena jako Sāvitrī w operze Holsta i Moskwa w *Fanisce* Cherubiniego pod dyktando Łukasza Borowicza; wzięła udział w *Czarnej masce* Pendereckiego z NOSPR pod batutą Marín Alsop. W Filharmonii Narodowej wystąpiła w *Requiem* Mozarta, *Oratorio de Noël* Saint-Saënsa i *Pieśniach historycznych* Krzesimira Dębskiego.

Jest absolwentką Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie oraz Hochschule für Musik, Theater und Medien w Hanowerze. Ukończyła również Akademię Operową przy Teatrze Wielkim – Operze Narodowej.

Współpracowała z dyrygentami takimi jak Jan Tomasz Adamus, Benjamin Bayl, Jonathan Darlington, Srba Dinić, Kilian Farrell, John Fiore, Ádám Fischer, Christoph Gedschold, Paul Goodwin, Thomas Hengelbrock, Marie Jacquot, Andrzej Kosendiak, Alessandro de Marchi czy Evan Rogister, a także z reżyserami: Josefem E. Köpflingerem, Nikolausem Habjanem, Krystianem Ladą i Karlem Burnettem.

W jej dyskografii znajdują się pieśni Moniuszki, *Faniska* Cherubiniego oraz albumy z utworami Hassego i Vivaldiego.

ADAM KUTNY

Jest absolwentem Poznańskiej Szkoły Chóralnej Jerzego Kurczewskiego w Poznaniu oraz Pacific Boychoir Academy w Oakland (USA). Z wyróżnieniem ukończył studia na wydziale wokalnno-aktorskim Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu (w klasie Jarosława Bręka). Był stypendystą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, otrzymał także nagrodę rektora swej Alma Mater poznańskiej Akademii Muzycznej, przyznawaną najlepszym studentom za wybitne osiągnięcia naukowe i artystyczne.

Jest laureatem wielu międzynarodowych konkursów, m.in. Queen Sonja International Music Competition w Oslo (III miejsce), LIII Concorso Internacional de Canto Tenor Viñas w Barcelonie (nagroda specjalna Mercedes Viñas), Iuventus Canti w słowackich Vráblach (I miejsce), Konkursu im. Jana Kiepury w Krynicy-Zdroju (III miejsce i dwie nagrody specjalne), IX Concorso Internazionale di Canto Lirico „Rinaldo Pelizzoni” w Parmie (nagroda specjalna Grazia Cavanna).

Współpracował z Królewską Filharmonią w Liverpoolu oraz polskimi filharmoniami (Narodową, Łódzką, Pomorską, Zabrzeńską, Śląską i Podlaską), wykonując m.in. partię Don Pizarra w *Fideliu* Beethovena i Jezusa w obu Pasjach Bacha, a także partie solowe (na głos barytonowy bądź basowy) w IX Symfonii Beethovena, kantacie *Carmina Burana* Orffa, oratorium *Uczta Baltazara* Waltona i *Sinfonii de motu* Kilara. Na scenach operowych kreował m.in. rolę Belcore w *Napoju miłosnym* Donizettiego (Opera Nova w Bydgoszczy), Escamilla w *Carmen* (Opera na Zamku w Szczecinie) i Figara w *Weselu Figara* (Bregenzer Festspiele w Austrii).

W latach 2017–2019 należał do zespołu studia operowego berlińskiej Staatsoper, zaś od 2019 do 2024 roku był solistą etatowym tego teatru, gdzie obok wspomnianej roli Belcore wcielił się w postaci Marcella w *Cyganerii* i Papagena w *Czarodziejskim flecie*, współpracując m.in. z takimi dyrygentami jak Daniel Barenboim, Antonio Pappano i Zubin Mehta.

CHÓR NARODOWEGO FORUM MUZYKI WE WROCŁAWIU

Zespół został założony w 2006 roku przez Andrzeja Kosendiaka. Przez 15 lat kierowała nim Agnieszka Franków-Żelazny, od sezonu 2021/2022 funkcję tę pełni Lionel Sow. Chór szybko zdobył uznanie, wykonując zarówno repertuar *a cappella*, jak i duże formy oratoryjne, operowe i symfoniczne.

Współpracował z tak znakomitymi dyrygentami, jak Giovanni Antonini, Bob Chilcott, Iván Fischer, Jacek Kaspszyk, Stephen Layton, James MacMillan, Paul McCreech, Zubin Mehta, Masaaki Suzuki, Kirill Petrenko czy Krzysztof Penderecki. Wystąpił na ponad 300 koncertach, m.in. w Berliner Philharmonie, Barbican Centre i Royal Albert Hall w Londynie, Gewandhausie w Lipsku, Filharmonii Paryskiej i Salle Pleyel w Paryżu. Był wielokrotnie zapraszany na międzynarodowe festiwale (BBC Proms, Osterfestspiele Baden-Baden, International Ankara Music Festival, Gent Festival van Vlaanderen, Klarafestival, Lucerne Festival, George Enescu Festival, Warszawska Jesień). Nawiązał współpracę m.in. z Budapest Festival Orchestra, Gabrieli Consort & Players, Il Giardino Armonico, Israel Philharmonic Orchestra, Bach Collegium Japan, Berliner Philharmoniker i NOSPR. Ważną częścią pracy zespołu są prawykonania muzyki chóralnej i wokально-instrumentalnej, m.in. Krzysztofa Pendereckiego, Agaty Zubeł, Roxanny Panufnik, Rafała Augustyna, Pawła Łukaszewskiego, Julii Wolfe i Boba Chilcotta.

W dyskografii Chóru NFM znaczące miejsce zajmuje seria nagrań pod dykcją Paula McCreecha (wyd. Winged Lion) uhonorowanych prestiżowymi nagrodami oraz dwie płyty z muzyką Boba Chilcotta: *The Seeds of Stars* i *Canticles of Light* (Signum). W kwietniu 2024 roku album *Łukasz Borowicz*, nagrany z udziałem zespołu, otrzymał Fryderyka (w kategorii „Album roku – muzyka oratoryjna i operowa”), w czerwcu zaś premierę miało najnowsze nagranie chóru – pierwsze zarejestrowane pod dykcją Lionela Sowa – *Dance of Death*.

Do najważniejszych wydarzeń sezonu artystycznego 2023/2024 należała trasa koncertowa z Giovannim Antoninim i Il Giardino Armonico, nominacja do International Classical Music Awards (za nagranie *Canticles of Light*) oraz dwukrotna współpraca z Marin Alsop i NOSPR.

PRZEMYSŁAW NEUMANN

Jest absolwentem Akademii Muzycznej w Poznaniu, gdzie studiował dyrygenturę symfoniczno-operową w klasie prof. Jerzego Salwarowskiego i prof. Antoniego Grefa. W 2002 roku zajął III miejsce na III Przeglądzie Młodych Dyrygentów w Białymstoku. Już podczas studiów nawiązał współpracę z poznańskim Teatrem Muzycznym – do 2013 roku był dyrygentem i kierownikiem tamtejszej orkiestry – gdzie przygotował kilka premier oraz poprowadził kilkaset spektakli i koncertów. Współpracował także z Teatrem Wielkim w Poznaniu oraz Gliwickim Teatrem Muzycznym.

Dyrygował większością polskich orkiestr, w tym zespołami Filharmonii Narodowej w Warszawie, Polskiej Orkiestry Sinfonia Iuventus i Filharmonii Poznańskiej. Po obronie doktoratu w 2009 roku podjął pracę dydaktyczną w katedrze dyrygentury Akademii Muzycznej w Poznaniu; w latach 2019–2020 pełnił funkcję jej kierownika.

W 2017 roku uzyskał tytuł doktora habilitowanego sztuk muzycznych, a w 2019 – profesora uczelni. Właśnie Alma Mater stała się dla Przemysława Neumanna przestrzenią realizacji wielu projektów edukacyjno-artystycznych, spośród których należy wymienić koncerty z akademicką Orkiestrą Symfoniczną (uwiecznione nagraniem płyty z muzyką Karola Kurpińskiego) i z Orkiestrą Sinfonietta oraz coroczne operowe spektakle studenckie w Teatrze Wielkim w Poznaniu i koncerty w ramach cyklu *Kreaspiracje*.

W latach 2015–2024 pełnił funkcję dyrektora Filharmonii Opolskiej. W tym czasie rozpoczął intensywną pracę nad nieznanymi bądź niesłusznie pomijanymi dziełami polskich twórców, co zaowocowało cyklem koncertów „Polska Muzyka Zapomniana” oraz serią wydawniczą o tej samej nazwie, opublikowaną we współpracy z powołaną w 2016 roku Fundacją dla Kultury, w której Przemysław Neumann pełni funkcję prezesa. Prowadząc Orkiestrę Symfoniczną Filharmonii Opolskiej dokonał również szeregu nagrań płytowych dzieł polskich kompozytorów.

Od 1 września 2024 roku pełni funkcję dyrektora naczelnego i artystycznego Filharmonii w Szczecinie.

Sekwencja *Stabat Mater* tekst polski w przekładzie Józefa Jankowskiego

1. Solo – sopran. Chór – soprany i alty

Stała Matka bolejąca,
koło krzyża łzy lejąca,
gdy na krzyżu wisiał syn.

A jej duszę potyraną,
rozpłakaną, poszarpaną,
miecz przeszywał ludzkich win.

O, jak smutna, jak podcięta,
była Matka Boska święta,
cicha w załamaniu rąk!

O, jak drżała i truchłała,
i bolała, gdy patrzyła
na synowskich tyle mąk.

2. Solo – baryton. Chór – soprany, alt, tenory, basy

I któż widząc tak cierpiącą,
łzę nie zaćmi się gorącą,
nie drgnie taki czując nóż!

I kto serca nie ubroczy,
widząc, jak do krzyża oczy
wzbiła z bólu drętwa już.

Za ludzkiego rodu winy,
jak katowan był jedyny,
męki każdy niosła dział!

I widziała jak rodzony
jej umierał opuszczony,
zanim Bogu duszę dał.

3. Solo – sopran i alt. Chór – soprany i alty

Matko, źródło wszechmiłości,
daj mi uczuć moc żałości,
niechaj z Tobą dźwignę ból.

Chrystusowe ukochanie
niech w moim sercu ogniem stanie,
krzyża dzieje we mnie wtul.

Matko, Matko, miłosiernie
wejrzyj – syna twego ciernie
w serce moje wraź jak w cel.

Rodzonego, męczzonego,
syna Twego ofiarnego
każń owocną ze mną dziel.

4. *Solo – sopran i alt. Chór – soprany, alty, tenory, basy*

Spraw, niech płaczą z Tobą razem,
krzyża zamknę się obrazem
aż po mój ostatni dech.

Niechaj pod nim razem stoję,
dzielę Twoje krwawe znoje,
Twą boleścią zmywam grzech.

5. *Solo – baryton. Chór – soprany, alty, tenory, basy*

Panno słodka, racz mozołem,
niech me serce z Tobą społem,
na golgocki idzie skłon.

Niech śmierć przyjmę z katów ręki,
uczestnikiem będę męki,
razów krwawych zbiorę plon.

Niechaj broczy ciało moje,
krzyżem niechaj się upoję,
niech z miłosnych żyję tchnień!

W morzu ognia zapalony,
z Twojej ręki niech osłony
puklerz wezmę w sądu dzień!

6. *Solo – sopran, alt i baryton. Chór – soprany, alty, tenory, basy*

Chrystus niech mi będzie grodem,
krzyż niech będzie mym przewodem,
łaską pokrop, życie daj.

Kiedy ciało me się skruszy,
oczyszczonej w ogniu duszy
głorię zgotuj, niebo, raj!

Między modlitwą a muzyką

Karol Szymanowski napisał *Stabat Mater* (1925–1926) do tekstu średniowiecznej łacińskiej sekwencji w polskim tłumaczeniu Józefa Jankowskiego. Dzieło zostało zamówione przez warszawskiego mecenasa sztuki Bronisława Krystalla, który poprosił o utwór upamiętniający jego przedwcześnie zmarłą żonę – dlatego kompozycja otrzymała dedykację „Pamięci Izabeli Krystalowej”.

Pierwotny plan dotyczył konwencjonalnej mszy żałobnej, ale ostatecznie to tekst *Stabat Mater* przemówił do Szymanowskiego najpełniej. Impulsem do zmiany projektu stała się tragiczna śmierć Alusi Bartoszewiczówny, niespełna czternastoletniej siostrzenicy kompozytora, w styczniu 1925 roku. Śmierć dziewczynki, w okolicznościach wręcz absurdalnych, przywołujących na myśl antyczne, bezlitosne fatum (zginęła w ogrodzie klasztoru we Lwowie, uderzona przez upadającą figurę św. Stanisława Kostki, która przewróciła się wraz z postumentem), była dla Szymanowskiego przeżyciem tragicznym. W liście do Heleny Kahn-Caselli kompozytor wyznał: „[...] to tak, jakbym utracił moje własne dziecko – nie ma żadnej pozy w doznanym i wciąż jeszcze doznawanym przeze mnie bólu”.

„Potężna siła emocjonalna muzyki – pisał Tadeusz Andrzej Zieliński – ujawnia się tu bez pomocy wybujałej gestykulacji, efektownej szaty brzmieniowej i piętrzenia wyszukanych akordów. Głębokie, przejmujące uczucie szuka bezpośredniego ujścia poprzez prostotę [...] i skupienie. Dążąc do takiego ideału Szymanowski poszedł w kierunku archaizacji; pracę nad kompozycją poprzedziło przyjrzenie się przez niego muzyce renesansu, zwłaszcza polskiej”. A po latach zaprzyjaźniony niegdyś z twórcą dzieła Zygmunt Mycielski wspominał: „Gdy zachwycałem się *Stabat Mater*, Szymanowski powiedział mi lekko, ale z zamyśleniem: »Tak, napisałem to wszystkimi resztkami mojej religijności, jakie znalazłem«. A może powiedział nie »jakie znalazłem«, ale »jakie z siebie mogłem wydobyć«...”. (25’)

Przyznam, że długo się zastanawiałem, jak zaprezentować Państwu ową koronę teatru muzycznego – *Parsifala* (1882) Richarda Wagnera (1813–1883). Dzieła w Polsce niemal nieobecne, gdyż po wojnie wystawiono je zaledwie cztery razy: w Warszawie (1993), Poznaniu (1999), Wrocławiu (2011) i Poznaniu (2013). Przy czym ta ostatnia realizacja w reżyserii Kirsten Dehlholm była skandalicznie nieudana i zapadła w mej pamięci dosłownie jako jeden z największych teatralnych koszmarów. Pisałem o tym w „Ruchu Muzycznym”: „Niedobrze się dzieje, gdy inscenizację dzieła tak złożonego powierza się osobom, które z teatrem muzycznym, a zwłaszcza z Wagnerem, niewiele mają wspólnego. [...] Nie można darować

inscenizatorom, że w *Parsifalu* – pozbawionym misterium – nie dokonuje się próba pokazania upływu czasu i piętna, jakie i on, i wydarzenia, których bohaterowie byli uczestnikami, winien wyrzec na ich stanie fizycznym i duchowym. Pozostają zupełnie niezmienieni, także jeśli idzie o kostiumy (nie domagam się oczywiście realizowania zapisu Wagnerowskich didaskaliów), zwłaszcza jednak pod względem ekspresji – dramatycznej i muzycznej. [...] Przedstawienie rozpięte jest między brakiem symbolu a realistyczną dosłownością. To chyba pierwszy *Parsifal*, w którym reżyser nie zadał pytania o to, czym jest dla człowieka XXI wieku Graal. Misterium jego odsłonięcia teatralnie w ogóle się nie dokonuje, nie poszukuje się jakiegokolwiek symbolu dla jego zwizualizowania, stąd i ukazanie zetknięcia z Tajemnicą udać się nie może. Nie ma też świętej włóczni, nie ma dramatyzmu pozbawienia Klingsora jego mocy, nie ma zamknięcia rany. [...] *Parsifal* nie okazał się świętem teatralnym. Był irytujący, niedobry, niemądry, po prostu pusty”. Konfrontacja z arcydziełem zawsze jest swego rodzaju ryzykiem – i dla wykonawców, i dla publiczności. Także dziś wieczór: oto cztery godziny genialnego dramatu przemieniają się nieoczekiwanie w blisko godzinną „symfonię”. Siłą rzeczy nie będzie to już „uroczyste misterium sceniczne” (*Bühnenweihfestspiel* wedle słów Wagnera) – i musi na nas oddziaływać inaczej.

Akcja *Parsifala* rozgrywa się wśród rycerzy Graala. Król Amfortas, ich władca, cierpi za sprawą nieuleczalnej rany zadanej świętą włócznią – tą samą, którą według tradycji przebito bok Chrystusa na krzyżu. Odkąd Amfortas utracił tę relikwię na rzecz czarownika Klingsora, owa rana nie może się zagoić, wspólnotę rycerzy trawi zaś kryzys. Do bractwa trafia Parsifal – naiwny, prosty chłopak. Bezmyślnie dopuszcza się oburzającego występu – zabija łabędzia, czym jawnie dowodzi swej lekkomyślności i niedojrzałości. Nie rozumie niczego, zostaje więc odprawiony. Później trafia do ogrodu Klingsora, gdzie czarodziej próbuje go zgubić, a powabna Kundry – uwieść. Nieoczekiwanie to jej pocałunek skutkuje u Parsifala duchowym przebudzeniem: rodzi się w nim współczucie dla innych, nagle pojmuje ból króla Amfortasa. Dzięki temu opiera się pokusie, pokonuje Klingsora i odzyskuje świętą relikwię. Po latach znów pojawia się u rycerzy Graala, uzdrowia Amfortasa dotknięciem włóczni; występna Kundry zostaje zaś ochrzczona i odnajduje spokój duszy. Parsifal obejmuje rolę strażnika Graala, przynosząc odnowę całej wspólnoty.

Głównym postaciom – a także przedmiotom (przede wszystkim Graalowi, legendarnemu kielichowi z Ostatniej Wieczerzy) – przypisane są własne motywy muzyczne. To właśnie znakomitej instrumentacji w połączeniu z techniką tzw. motywów przewodnich, zawdzięczamy bez wątpienia fakt, że tak wielu dyrygentów odczuwało potrzebę wykonywania muzyki instrumentalnej z dzieł Wagnera i tworzenia opracowań „bez śpiewu”. Podobnym zamysłem kierował się holenderski kompozytor **Henk de Vlieger** (ur. 1953), tworząc w 1993 roku suitę z *Parsifala*. Opowiadając historię Parsifala wyłącznie za pomocą muzyki Wagnera, starał się zarazem zachować kunsztownie obmyślaną symetrię dramatu:

„Część I, *Vorspiel* (Preludium), to oryginalna instrumentalna uwertura. Analogicznie ostatnia część nosi nazwę *Nachspiel* (Postludium). Oba ogniwa utrzymane są w tej samej tonacji i wykorzystują te same motywy przewodnie. Preludium zostało przejęte bez żadnych zmian, natomiast w części VII nieodzowne okazały się pewne modyfikacje: usunięto partię Parsifala, a chór zastąpiono instrumentami.

Części III i VI noszą ten sam tytuł *Rycerze Graala* (I i II) i również tworzą układ symetryczny. Są to pierwotne intermezza z I i III aktu i stanowią dźwiękowy ekwiwalent przygotowań do rytualnych ceremonii rycerzy Graala. Na scenie w tym czasie odbywają się zmiany dekoracji – orkiestra może tymczasem ukazać całe bogactwo swego brzmienia.

Środkowa część opracowania składa się z dwóch mocno skontrastowanych ogniw. Ze zmysłowej, uwodzicielskiej muzyki Dziewcząt-kwiatów wyeliminowałem pierwotny sześciogłosowy chór żeński (jego miejsce zajęły instrumenty, w tym m.in. solowe partie skrzypiec). Rozbudowana scena została skrócona i skondensowana – powstał zwarty i poniekąd autonomiczny utwór orkiestrowy. Potem następuje *Cud* (czy może raczej *Czar wielkopiątkowy* – fragment wyciszony i kontemplacyjny, łączący obraz budzącej się natury z chrześcijańską ideą odkupienia. Powracają tu motywy z początku (i końca) utworu, subtelnie podkreślając symetrię suity.

Część II suity, *Parsifal*, ma szczególny charakter. Bohater ukazany jest tu jako naiwny, beztroski młodzieniec. Świadomie odchodzę od chronologii i zestawiam fragmenty najpierw z II, potem zaś z I aktu. Wprowadzone tu motywy powracają później w całym utworze, zakreślając drogę rozwoju bohatera – od bezrefleksyjnej żywiołowości ku duchowej dojrzałości. Całość ma zatem kształt szerokiego, symetrycznego łuku emocjonalnego, w którym motywy przypisane głównemu bohaterowi pełnią rolę konstrukcyjnych filarów” (tłum. Tomasz Kowalewski).

By przybliżyć nam pierwotną postać dzieła, Przemysław Neumann, dyrygent dzisiejszego wieczoru, zdecydował się przywrócić część partii chóralnych (w tym nieobecny w suicie fragment *Den sündigen Welten*). W *Parsifalu* rozbrzmiewa zwykle specyficzny rodzaj dzwonów – również ten wynalazek „czarodzieja z Bayreuth” dane nam będzie usłyszeć. (57')

Piotr Urbański

(ze szczególnymi podziękowaniami dla Tomasza Kowalewskiego)

Sehr geehrte Damen und Herren,

bei mehrteiligen Kompositionen ist es im Konzertsaal allgemein üblich, erst nach dem Verklingen des Gesamtwerkes zu applaudieren.

In den kurzen Pausen zwischen den einzelnen Sätzen herrscht Stille.

Applaus zwischen den Sätzen oder gar während einer längeren Pause im Stück kann Musiker und Zuhörer ablenken und so die durch die Musik geschaffene Spannung und Stimmung zunichtemachen.

Freitag – 27. März 2026 – 19:00 Uhr
Samstag – 28. März 2026 – 19:00 Uhr

Zwischen Gebet und Musik

Sinfoniekonzert

Sinfonieorchester
der Mieczysław-Karłowicz-Philharmonie Szczecin

Chor des Nationalen Forums für Musik Wrocław
Lionel Sow Choreinstudierung und Leitung

Ilona Krzywicka Sopran
Justyna Rapacz Mezzosopran
Adam Kutny Bariton

Przemysław Neumann Leitung

Programm:

KAROL SZYMANOWSKI

Stabat Mater op. 53 [25']

- Bei dem Kreuz mit schwerem Herzen (Andante mesto)
- Welcher Mensch wollt' da nicht weinen (Moderato)
- Fromme Mutter, Born der Liebe (Lento dolcissimo)
- Lass mich innig mit dir klagen (Moderato)
- Jungfrau, edelste der Frauen (Allegro moderato)
- Christi Kreuzleid soll bewahren (Andante tranquillissimo)

/Pause/

RICHARD WAGNER

Suite aus dem Bühnenweihfestspiel Parsifal [57']

(bearb. von Henk de Vlieger)

- Vorspiel (Sehr langsam)
- Parsifal (Mäßig belebt)
- Die Gralstritter I (Langsam und feierlich)
- Die Blumenmädchen (Lebhaft)
- Karfreitagszauber (Sehr ruhig, ohne Dehnung)
- Die Gralstritter II (Immer feierlich)
- Nachspiel (Sehr langsam und feierlich)

ILONA KRZYWICKA

In Stettin geboren. Sie ist Absolventin der Musikoberschule Stettin (in der Klasse von Iwona Górewicz) sowie der Musikakademie Posen (in der Klasse von Grażyna Flicińska-Panfil). Ihre vokale Ausbildung vervollkommnete sie unter der Leitung der herausragenden Sängerin Teresa Żylis-Gara. Ein dreijähriger Vertrag an der Pariser Oper (wo sie ihre Fähigkeiten im Rahmen des Atelier Lyrique weiterentwickelte) wurde 2012 mit dem renommierten Prix Lyrique de l'AROP für die beste Solistin der Saison ausgezeichnet.

Ihr Bühnendebüt gab sie 2008 in der Titelrolle von Moniuszkos *Halka* bei einer Freilichtaufführung im Schloss Radziejowice. 2019 kehrte sie zu dieser Rolle zurück und sang sie an der Warschauer Nationaloper (Dirigent: Łukasz Borowicz, Regie: Agnieszka Glińska).

Ihr umfangreiches Bühnerepertoire präsentierte sie u.a. an der Opéra Bastille, der Opéra Garnier, dem Teatro Real Madrid, dem Pfalztheater Kaiserslautern, dem Staatstheater Cottbus, dem Theater Heidelberg, dem Theater Heilbronn, dem Janáčkovovo Divadlo Brünn sowie in zahlreichen polnischen Opernhäusern.

Die Künstlerin widmet sich auch Kantaten, Oratorien und Liedgesang – ihr Repertoire umfasst u.a. *Stabat Mater* von Pergolesi, Haydn, Boccherini, Rossini und Dvořák, *Completerium* von Gorczycki, Mozarts *Krönungsmesse* und *Requiem*, Beethovens 9. Sinfonie, Brahms' *Deutsches Requiem*, Massenets *La Vierge*, Bernsteins 3. Sinfonie *Kaddish*, Schostakowitschs 14. Sinfonie sowie Kilars Kantate *Angelus*. Sie gastierte in polnischen Philharmonien, in der Villa Medici in Rom und dem L'Auditori in Barcelona sowie in Großbritannien, Deutschland, Österreich, Frankreich, Griechenland, Russland, Litauen und Thailand.

Sie nahm sie an den Uraufführungen von Piotr Moss' *Te Deum* (Rzeszów 2023) und *Symphonie lyrique* (Kielce 2024). Im Mai 2025 beteiligte sie sich am 80-jährigen Jubiläum der Schlesischen Philharmonie Kattowitz – gemeinsam mit tausend Mitwirkenden als 2. Sopran in Mahlers 8. Sinfonie.

Kürzlich erschien ihre erste Solo-CD mit einer Auswahl der wertvollsten *Ave-Maria*-Vertonungen, realisiert mit dem Pianisten Michał Francuz.

JUSTYNA RAPACZ

Von 2021 bis 2023 war sie Mitglied des Jungen Ensembles der Semperoper Dresden, wo sie u.a. die Partien der Mercédès in *Carmen*, der Zweiten Dame in *Die Zauberflöte*, der Tisbe in *La Cenerentola* und der Zweiten Magd in *Elektra* gestaltete.

Zu den jüngsten Erfolgen der Künstlerin zählt ihr Debüt an der Oper Breslau als Dulcinée in Massenets *Don Quichotte* (Dirigent: Patrick Fournillier, Regie: Marek Weiss). Sie gastierte zudem bei den Festivals Wratislavia Cantans und in Baden-Baden. 2023 debütierte sie am Théâtre des Champs-Élysées in Paris als Tisbe in *La Cenerentola* in der Inszenierung von Damiano Michieletto und kehrte als Gast an die Semperoper Dresden zurück.

2021 gab sie ihr Debüt an der Warschauer Nationaloper als Katharina Schrott in *Mayerling*. In Zusammenarbeit mit der Warschauer Kammeroper, der Capella Cracoviensis und der Polnischen Königlichen Oper trat sie u.a. als Dido, Piacere, Virtue in *The Choice of Hercules* auf und sang die Titelrolle in Händels *Salomo*. Mehrfach war sie beim Opera Rara Festival (u.a. in Brahms' *Alt-Rhapsodie*) zu hören. Außerdem trat sie beim 24. und 25. Beethoven-Osterfestival als Sāvītri in Holsts Oper sowie als Moska in Cherubinis *Faniska* unter der Leitung von Łukasz Borowicz auf. Sie wirkte in Pendereckis *Schwarze Maske* mit dem Nationalen Sinfonieorchester des Polnischen Rundfunks (NOSPR) unter Marin Alsop mit. In der Nationalphilharmonie Warschau gastierte sie in Mozarts *Requiem*, Saint-Saëns' *Oratorio de Noël* und Krzesimir Dębskis *Historischen Liedern*.

Sie ist Absolventin der Fryderyk-Chopin-Musikuniversität Warschau sowie der Hochschule für Musik, Theater und Medien Hannover. Zudem absolvierte sie die Operakademie an der Nationaloper Warschau.

Sie arbeitete mit Dirigenten wie Jan Tomasz Adamus, Benjamin Bayl, Jonathan Dartington, Srba Dinić, Kilian Farrell, John Fiore, Ádám Fischer, Christoph Gedschold, Paul Goodwin, Thomas Hengelbrock, Marie Jacquot, Andrzej Kosendiak, Alessandro de Marchi und Evan Rogister sowie mit Regisseuren wie Josef E. Köpplinger, Nikolaus Habjan, Krystian Lada und Karl Burnett zusammen.

Ihre Diskografie umfasst Moniuszkos Lieder, Cherubinis *Faniska* sowie Alben mit Werken von Hasse und Vivaldi.

ADAM KUTNY

Er ist Absolvent der Posener Chorschule Jerzy Kurczewskis sowie der Pacific Boy-choir Academy Oakland (USA). Mit Auszeichnung schloss er sein Studium an der Fakultät für Gesang und Schauspiel der Ignacy-Jan-Paderewski-Musikakademie Posen (in der Klasse von Jarosław Bręk) ab. Er war Stipendiat des Ministers für Wissenschaft und Hochschulbildung sowie des Ministers für Kultur und nationales Erbe; er erhielt zudem den Rektorpreis seiner Alma Mater, der herausragenden Studierenden für besondere wissenschaftliche und künstlerische Leistungen verliehen wird.

Er ist Preisträger zahlreicher internationaler Wettbewerbe: Queen Sonja International Music Competition in Oslo (3. Preis), 53. Concurso Internacional de Canto Tenor Viñas in Barcelona (Sonderpreis Mercedes Viñas), Iuventus Canti in Vrable/Slowakei (1. Preis), Jan-Kiepura-Wettbewerb in Krynica-Zdrój (3. Preis und zwei Sonderpreise) sowie 9. Concorso Internazionale di Canto Lirico „Rinaldo Pelizzoni“ in Parma (Sonderpreis Grazia Cavanna).

Er arbeitete mit dem Royal Liverpool Philharmonic Orchestra sowie mit polnischen Philharmonien in Warschau, Łódź, Bydgoszcz, Zabrze und Białystok zusammen und sang u.a. die Partien des Don Pizarro in Beethovens *Fidelio* und Jesu in beiden Bach-Passionen sowie die Solopartien (für die Bariton- bzw. Bassstimme) in Beethovens 9. Sinfonie, Orffs *Carmina Burana*, Waltons Oratorium *Belshazzars Fest* und Kilars *Sinfonia de motu*.

Auf den Opernbühnen trat er u.a. als Belcore in *L'elisir d'amore* (Opera Nova Bydgoszcz), Escamillo in *Carmen* (Oper im Schloss Stettin) und Figaro in *Le nozze di Figaro* (Bregenzer Festspiele) auf.

Von 2017 bis 2019 war er Mitglied des Opernstudios der Berliner Staatsoper, von 2019 bis 2024 festes Ensemblemitglied. Dort verkörperte er neben Belcore u.a. Marcello in *La Bohème* und Papageno in *Die Zauberflöte*, in Zusammenarbeit mit Dirigenten wie Daniel Barenboim, Antonio Pappano und Zubin Mehta.

CHOR DES NATIONALEN FORUMS FÜR MUSIK WROCLAW

Der Chor wurde 2006 von Andrzej Kosendiak gegründet. Fünfzehn Jahre lang leitete ihn Agnieszka Franków-Żelazny, seit der Saison 2021/2022 hat Lionel Sow diese Funktion inne. Der Chor erwarb rasch Anerkennung, sowohl für A-cappella-Repertoire als auch für große vokalinstrumentale Werke.

Er arbeitete mit herausragenden Dirigenten wie Giovanni Antonini, Bob Chilcott, Iván Fischer, Jacek Kasprzyk, Stephen Layton, James MacMillan, Paul McCreech, Zubin Mehta, Masaaki Suzuki, Kirill Petrenko und Krzysztof Penderecki zusammen. Der Chor trat bei über 300 Konzerten auf, u.a. in der Berliner Philharmonie, dem Barbican Centre und der Royal Albert Hall, dem Gewandhaus Leipzig, der Pariser Philharmonie und der Salle Pleyel.

Der Chor gastierte mehrfach bei internationalen Festivals – u.a. bei den BBC Proms, den Osterfestspielen Baden-Baden, dem International Ankara Music Festival, dem Gent Festival van Vlaanderen, dem Klarafestival, dem Lucerne Festival, dem George Enescu Festival und dem Warschauer Herbst. Er trat u.a. mit dem Budapest Festival Orchestra, den Gabrieli Consort & Players, dem Il Giardino Armonico, dem Israel Philharmonic Orchestra, dem Bach Collegium Japan, den Berliner Philharmonikern und dem Nationalen Sinfonieorchester des Polnischen Rundfunks (NOSPR) auf.

Ein zentraler Bestandteil seiner Arbeit sind Ur- und Erstaufführungen von Werken von Krzysztof Penderecki, Agata Zubel, Roxanna Panufnik, Rafał Augustyn, Paweł Łukaszewski, Julia Wolfe, Bob Chilcott u.a. In der Diskografie des NFM-Chores nehmen Aufnahmen unter der Leitung von Paul McCreech (Label: Winged Lion), ausgezeichnet mit renommierten Preisen, einen bedeutenden Platz ein, ebenso zwei Alben mit Musik von Bob Chilcott: *The Seeds of Stars* und *Canticles of Light* (Signum). Im April 2024 erhielt das mit Beteiligung des Chores aufgenommene Album *Łukasz Borowicz* den Fryderyk-Preis in der Kategorie „Album des Jahres – Oratorische und Opernmusik“. Im Juni 2024 erschien das neueste Choralbum, die erste Aufnahme unter der Leitung von Lionel Sow: *Dance of Death*.

Zu den wichtigsten Ereignissen der Saison 2023/2024 gehörten eine Konzerttournee mit Giovanni Antonini und dem Il Giardino Armonico, eine Nominierung zu den International Classical Music Awards (für *Canticles of Light*) sowie zweimalige Zusammenarbeit mit Marin Alsop und dem NOSPR.

PRZEMYSŁAW NEUMANN

Przemysław Neumann schloss sein Dirigierstudium (Orchester- und Operndirigieren) bei Prof. Jerzy Salwarowski und Prof. Antoni Gref an der Musikakademie Posen ab. Im Jahr 2002 erhielt er den 3. Preis beim 3. Wettbewerb für junge Dirigenten in Białystok. Bereits während des Studiums begann er seine Zusammenarbeit mit dem Posener Musiktheater – bis 2013 war er Dirigent und Manager des Orchesters, bereitete mehrere Inszenierungen vor und dirigierte einige hundert Aufführungen und Konzerte. Er arbeitete auch mit der Posener Oper und dem Musiktheater Gliwicz (Gliwice) zusammen. Er leitete die meisten polnischen Orchester, darunter die Ensembles der Nationalphilharmonie Warschau, der Posener Philharmonie und der Sinfonia Iuventus.

Nachdem er 2009 promoviert hatte, nahm er einen Lehrauftrag am Lehrstuhl für Dirigieren an der Posener Musikakademie an, den er in den Jahren 2019–2020 leitete. 2017 verlieh man ihm den Titel eines habilitierten Doktors, 2019 den Titel eines Universitätsprofessors. Seine Alma Mater wurde für ihn zum Raum für die Verwirklichung zahlreicher Projekte, darunter für Konzerte mit dem Sinfonieorchester der Akademie (gekrönt durch die CD-Einspielung der Musik von Karol Kurpiński) und mit dem Orchester „Sinfonietta“ sowie jährliche studentische Aufführungen in der Posener Oper und Konzerte im Rahmen der Reihe „Kreaspiracje“.

In den Jahren 2015–2024 war er Direktor der Philharmonie Oppeln (Opole). Gleichzeitig begann er mit einer intensiven Arbeit an unbekanntem oder zu Unrecht vernachlässigten Werken polnischer Komponisten, die in der Konzertreihe „Polnische vergessene Musik“ und der gleichnamigen Verlagsreihe mündete. In Zusammenarbeit mit der 2016 gegründeten „Stiftung für Kultur“, deren Präsident Przemysław Neumann ist, wurden Partituren mit Orchesterstimmen von Karol Kurpiński, Zygmunt Noskowski, Witold Maliszewski, Feliks Nowowiejski u.a. veröffentlicht. Außerdem realisierte Przemysław Neumann mit dem Orchester der Philharmonie Oppeln zahlreiche Aufnahmen der polnischen Musik.

Am 1. September 2024 übernahm er die Position des Intendanten der Stettiner Philharmonie.

Sequenz *Stabat Mater* aus dem Lateinischen übersetzt von Johann Baptist Baltzer

1. Solo – Sopran. Chor – Sopran- und Altstimmen

Bei dem Kreuz mit schwerem Herzen,
steht die Mutter, weint vor Schmerzen,
als der Sohn geopfert hängt.

In die Seele, die voll Wehen
ganz gebeugt im Schmerz zu sehen,
hat sich tief ein Schwert gesenkt.

Welch ein Trübsal, welch ein Leiden
ward der Hochgebenedeiten,
die des Heilands Mutter ist!

Seht sie trauern, seht sie beben,
seht ihr Aug' sich weinend heben
zu dem Sohn, der schuldlos büßt.

2. Solo – Bariton. Chor – Sopran-, Alt-, Tenor- und Bassstimmen

Welcher Mensch wollt' da nicht weinen,
säh' er in der schuldlos Reinen
das gebrochne Mutterherz?

Muß nicht jeder Mitleid tragen,
wenn er sieht die Mutter klagen
mit dem Sohn im tiefsten Schmerz?

Für des sünd'gen Volkes Schulden
sieht sie Jesum Marter dulden,
sieht geißelt ihn in Noth,

sieht den theuren Sohn verlassen,
sieht am Kreuze ihn erblasen,
hingegen in den Tod.

3. Solo – Sopran und Alt. Chor – Sopran- und Altstimmen

Fromme Mutter, Born der Liebe,
gib, daß mich dein Schmerz betrübe,
laß mich trauern auch mit dir.

Laß im Herzen mich entbrennen,
Christum liebend stets erkennen,
ihm gefällig leben hier.

Heil'ge Mutter, drück im Herzen
tief mir ein des Heilands Schmerzen,
der am Kreuz gesühnt die Schuld!

Gib, daß ich den Schmerz der Wunden,
den dein Sohn für mich empfunden,
mit dir trage in Geduld!

4. Solo – Sopran und Alt. Chor – Sopran-, Alt-, Tenor- und Basstimmen

Laß mich innig mit dir klagen,
laß mich Leid mit Jesu tragen,
duldend leben bis zum Tod!

Möcht' mit dir am Kreuze stehen,
und in alle Leiden gehen,
dir geeinigt in der Noth.

5. Solo – Bariton. Chor – Sopran-, Alt-, Tenor- und Basstimmen

Jungfrau, edelste der Frauen,
wollest huldreich auf mich schauen,
laß mich weinen auch mit dir!

Christi Tod laß mich betrachten,
seine Wunden wohl beachten,
wenn ich mit ihm leide hier.

Möchte mich in Wunden sehen
und den Weg des Kreuzes gehen
in der Liebe zu dem Sohn.

Ja, ich möcht' in Liebe brennen,
einstens deinen Schutz erkennen,
Jungfrau, an dem Richterthron!

6. Solo – Sopran, Alt und Bariton. Chor – Sopran-, Alt-, Tenor- und Basstimmen

Christi Kreuzleid soll bewahren
meine Seele in Gefahren,
soll ihr Gnadenkraft verleih'n.

Wenn dann einst der Leib wird sterben,
laß mich mit den Himmel erben,
in dem Paradiese sein!

Bahnbrechende Geschichten

Karol Szymanowski schrieb *Stabat Mater* (1925–1926) zu dem Text der mittelalterlichen lateinischen Sequenz in der polnischen Übersetzung von Józef Jankowski. Das Werk wurde vom Warschauer Kunstmäzen Bronisław Krystall in Auftrag gegeben, der um eine Komposition bat, die das Andenken seiner früh verstorbenen Frau ehrt – daher erhielt das Stück die Widmung „Zum Andenken an Izabela Krystall“.

Ursprünglich war ein konventionelles Requiem geplant, doch schließlich sprach der Text des *Stabat Mater* Szymanowski am stärksten an. Den Anstoß zur Projektänderung gab der tragische Tod von Alusia Bartoszewiczówna, der nicht einmal vierzehnjährigen Nichte des Komponisten, im Januar 1925. Der Tod des Mädchens unter fast absurden Umständen, die an das antike, unerbittliche Schicksal erinnerten (sie starb im Klostergarten in Lemberg, getroffen von einer herabfallenden Figur des hl. Stanislaus Kostka, die samt Sockel umstürzte), war für Szymanowski ein tief traumatisches Erlebnis. In einem Brief an Helena Kahn-Caselli gestand der Komponist: „[...] es war, als hätte ich mein eigenes Kind verloren – ich täusche nichts vor, ich empfinde diesen Schmerz weiterhin wirklich“.

„Die gewaltige emotionale Kraft der Musik“, schrieb Tadeusz Andrzej Zieliński, „zeigt sich hier ohne übertriebene Gestik, ohne effektvolle klangliche Fülle und ohne die Häufung ausgefeilter Akkorde. Tiefe, ergreifende Gefühle suchen ihren direkten Ausdruck durch Einfachheit [...] und Konzentration. Auf dieses Ideal hing Szymanowski in Richtung Archaisierung; der Komposition ging die Auseinandersetzung mit Musik der Renaissance voraus, insbesondere mit polnischer Musik“. Jahre später erinnerte sich der einst mit dem Komponisten befreundete Zygmunt Mycielski: „Als ich vom *Stabat Mater* begeistert war, sagte mir Szymanowski leicht, aber nachdenklich: »Ja, ich habe es mit allen Resten meiner Religiosität geschrieben, die ich finden konnte«. Vielleicht sagte er nicht »die ich finden konnte«, sondern »die ich aus mir herausholen konnte...“ (25)

Ich gestehe, dass ich lange überlegt habe, wie ich Ihnen diese Krone des Musiktheaters – den *Parsifal* (1882) von Richard Wagner (1813–1883) – vorstellen soll. Ein Werk, das in Polen nahezu abwesend ist, da es nach dem Krieg lediglich viermal aufgeführt wurde: in Warschau (1993), Posen (1999), Breslau (2011) und erneut in Posen (2013). Die letzte dieser Inszenierungen, in der Regie von Kirsten Dehlholm, war misslungen. Ich schrieb darüber in meiner Rezension: „Es ist unerquicklich, wenn die Inszenierung eines so komplexen Werkes Personen anvertraut wird, die mit dem Musiktheater, zumal mit Wagner, wenig gemein haben. [...] Unverzeihlich ist, dass im *Parsifal* – des Mysteriums beraubt – kein Versuch

unternommen wird, den Verlauf der Zeit und die Spuren sichtbar zu machen, die sowohl sie als auch die Ereignisse, an denen die Figuren teilhatten, in ihrem physischen und geistigen Zustand hätten hinterlassen müssen. Sie bleiben völlig unverändert, auch was die Kostüme betrifft, vor allem aber im Ausdruck. [...] Die Aufführung bewegt sich zwischen Symbolverlust und realistischer Wörtlichkeit. Es ist wohl der erste Parsifal, in dem der Regisseur nicht die Frage stellt, was der Gral für den Menschen des 21. Jahrhunderts bedeutet. Das Mysterium seiner Enthüllung ereignet sich auf der Bühne überhaupt nicht; es wird kein Symbol für seine Visualisierung gesucht, sodass auch die Darstellung der Berührung mit dem Geheimnis misslingen muss. Es gibt auch die heilige Lanze nicht, nicht die dramatische Entmachtung Klingsors, nicht den Schluss der Wunde. [...] Dieser Parsifal erwies sich nicht als ein Fest des Theaters. Er war unerquicklich, schlicht leer.“ Die Konfrontation mit einem Meisterwerk ist stets eine gewisse Herausforderung – für die Ausführenden ebenso wie für das Publikum. So auch heute Abend: Vier Stunden dieses genialen Dramas werden sich unerwartet in eine knapp einstündige „Sinfonie“ verwandeln. Es wird also notwendigerweise kein „Bühnenweihfestspiel“ mehr sein – und muss daher anders auf uns wirken.

Die Handlung spielt unter den Rittern des Grals. König Amfortas, ihr Herrscher, leidet an einer unheilbaren Wunde, geschlagen mit dem heiligen Speer – jenem, mit dem der Überlieferung zufolge die Seite Christi am Kreuz durchbohrt wurde. Seit Amfortas diese Reliquie an den Zauberer Klingsor verlor, kann die Wunde nicht heilen, und die Gemeinschaft der Ritter wird von einer Krise erfasst. Parsifal gelangt in die Bruderschaft – ein naiver, schlichter Jüngling. Gedanklos begeht er etwas Empörendes: Er tötet einen Schwan und beweist damit offen seine Leichtfertigkeit und Unreife. Er versteht nichts und wird daher fortgeschickt. Später gerät er in Klingsors Zaubergarten, wo der Magier ihn zugrunde richten will, während die verführerische Kundry versucht, ihn zu betören. Unerwartet bewirkt gerade ihr Kuss Parsifals geistiges Erwachen: In ihm entsteht Mitleid, und plötzlich begreift er den Schmerz des Königs Amfortas. So widersteht er der Versuchung, besiegt Klingsor und gewinnt die heilige Reliquie zurück. Nach Jahren erscheint er erneut bei den Rittern des Grals, heilt Amfortas durch die Berührung mit dem Speer; die sündige Kundry wird getauft und findet Seelenfrieden. Parsifal übernimmt die Rolle des Hüters des Grals und stiftet der Gemeinschaft Erneuerung.

Den Hauptfiguren – ebenso wie den Gegenständen (vor allem dem Gral, dem legendären Kelch des Letzten Abendmahls) – sind eigene Leitmotive zugeordnet. Der meisterhaften Orchestrierung ist es zweifellos zu verdanken, dass so viele Dirigenten das Bedürfnis verspürten, die Instrumentalmusik aus Wagners Werken aufzuführen und Bearbeitungen „ohne Worte“ zu schaffen. Von einer ähnlichen Idee ließ sich der niederländische Komponist **Henk de Vlieger** (geb. 1953) leiten, als er 1993 eine Suite aus *Parsifal* schuf. Indem er die Geschichte des Titelhelden ausschließlich mit Wagners Musik erzählt, bemühte er sich zugleich, die kunstvolle Symmetrie des Dramas zu bewahren:

„Das Vorspiel ist die originale Ouvertüre. Entsprechend trägt der letzte Satz die Bezeichnung Nachspiel. Beide Teile stehen in derselben Tonart und verwenden dieselben Leitmotive. Das Vorspiel wurde unverändert übernommen, während sich im Schlusssatz gewisse Anpassungen als notwendig erwiesen: Der Gesang des Parsifal wurde entfernt, und der Chor durch Instrumente ersetzt.

Die Teile III und VI tragen denselben Titel Gralsritter (I und II) und bilden ebenfalls eine symmetrische Anlage. Es handelt sich um die ursprünglichen Intermezzi aus dem ersten und dritten Akt und sie stellen das klangliche Äquivalent der Vorbereitungen zu den rituellen Zeremonien der Gralsritter dar. Auf der Bühne finden währenddessen Szenenwechsel statt – das Orchester kann dabei den ganzen Reichtum seines Klanges entfalten.

Der Mittelteil der Bearbeitung besteht aus zwei stark kontrastierenden Abschnitten. Aus der sinnlichen, verführerischen Musik der Blumenmädchen habe ich den ursprünglichen sechsstimmigen Frauenchor entfernt (an seine Stelle treten Instrumente, darunter solistische Violinstimmen). Darauf folgt der Karfreitagszauber – ein ruhiger, kontemplativer Abschnitt, der das Bild der erwachenden Natur mit der christlichen Idee der Erlösung verbindet. Hier kehren Motive vom Anfang (und Ende) des Werkes wieder und unterstreichen subtil die Symmetrie der Suite.

Der II. Satz der Suite (*Parsifal*), besitzt einen besonderen Charakter. Der Held erscheint hier als ein naiver, ungestümer Jüngling. Bewusst löse ich mich von der Chronologie und kombiniere zunächst Abschnitte aus dem zweiten, dann aus dem ersten Akt. Die hier eingeführten Motive kehren im weiteren Verlauf wieder und zeichnen den Weg der Entwicklung der Figur nach – von unreflektierter Spontaneität zur geistigen Reife. Das Ganze bildet somit einen weiten, symmetrischen Spannungsbogen, in dem die dem Helden zugeordneten Motive als tragende Säulen fungieren“.

Um uns der ursprünglichen Gestalt des Werkes näherzubringen, hat Przemysław Neumann, der Dirigent des heutigen Abends, beschlossen, einen Teil der Chorpartien wiederherzustellen (darunter den in der Suite fehlenden Abschnitt *Den sündigen Welten*). In Parsifal erklingt gewöhnlich auch eine besondere Art von Glocken – auch diese Erfindung des „Zauberers von Bayreuth“ wird uns heute zu hören sein. (57)

Piotr Urbański
(mit besonderem Dank an Tomasz Kowalewski)

POLECAMY PAŃSTWA UWADZE:

17.04

pt 19:00

Wbrew milczeniu

koncert symfoniczny

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii w Szczecinie

Annelien Van Wauwe klarnet

Paweł Przytocki dyrygent

A. TANSMAN – Wariacje na temat Frescobaldiego na orkiestrę smyczkową

M. WAJNBURG – Koncert klarnetowy op. 104

W. LUTOSŁAWSKI – III Symfonia

08.05

pt 19:00

Aż po horyzont

koncert symfoniczny

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii w Szczecinie

Dawid Głogowski trąbka

Mateusz Kupski puzon

Wojciech Jeliński puzon

Marek Prášil dyrygent

K. MCKEE – *Centennial Horizon* na trąbkę i orkiestrę

E. FABIAŃSKA-JEŁIŃSKA – Koncert na dwa puzony i orkiestrę

A. COPLAND – III Symfonia

UNSERE KONZERTEMPFEHLUNGEN

17.04

Fr 19:00

Trotz der Stille

Sinfoniekonzert

Sinfonieorchester der Philharmonie Szczecin

Annelien Van Wauwe Klarinette

Paweł Przytocki Leitung

A. TANSMAN – Variationen über ein Thema von Frescobaldi für
Streichorchester

M. WAJNBURG – Klarinettenkonzert op. 104

W. LUTOSŁAWSKI – Sinfonie Nr. 3

08.05

Fr 19:00

Bis zum Horizont

Sinfoniekonzert

Sinfonieorchester der Philharmonie Szczecin

Dawid Głogowski Trompete

Mateusz Kupski Posaune

Wojciech Jeliński Posaune

Marek Prášil Leitung

K. MCKEE – *Centennial Horizon* für Trompete und Orchester

E. FABIAŃSKA-JELIŃSKA – Konzert für zwei Posaunen und
Orchester

A. COPLAND – Sinfonie Nr. 3

ORKIESTRA W DZISIEJSZYM KONCERCIE

KONCERTMISTRZYNI /
KONCERTMEISTERIN
Karolina Hyla-Wybraniec

I SKRZYPCE / 1.VIOLINEN
Monika Sawczuk
Joanna Goch
Edyta Wolańska
Elżbieta Fabiszak-Dąbrowska
Izabela Wojciechowska
Alina Krzyżewska
Olga Rozmus
Maciej Musiał
Wioletta Borkowska
Anna Majewska
Dominik Gugala
Marcin Kieruczenko
Andrii Kreshchenskyi

II SKRZYPCE / 2.VIOLINEN
Anna Przerwa
Robert Smoliński
Diana Miszkziel-Gugała
Patrycja Kozak
Magdalena Pajestka
Joanna Ostaszewska
Aleksandra Górską
Alicja Poręba
Łukasz Górewicz
Zuzanna Ciołek
Robert Cybulski
Małgorzata Borowiecka

ALTÓWKI / BRATSCHEN
Grzegorz Sadowski
Wojciech Mazur
Galina Smolińska
Dominika Kotlicka
Luca Persico
Igor Rudnicki
Ludmiła Rusin
Izabela Joniec
Aleksandra Majewska
Marzena Malinowska*

WIOLONCZELE / CELLI
Yesong Lee
Klara Świdrów
Jacek Tomczak
Katarzyna Meisinger
Ihor Chilipik
Natalia Wesołowska
Jakub Wyciślik
Matylda Adamus

KONTRABASY / KONTRABÄSSE
Karol Nasiłowski
Paweł Jędrzejewski
Michał Mitschke
Wojciech Gunia
Robert Możejewski
Jan Gottschling

ORCHESTER IM HEUTIGEN KONZERT

FLETY / FLÖTEN

Joanna Kowalczyk
Filippo del Noce
Anna Wojnowicz-Drężek

OBOJE / OBOEN

Mateusz Żurawski
Katarzyna Rachmaciej
Grzegorz Świąćciochowski
Piotr Kokosiński

KLARNETY / KLARINETTEN

Krzysztof Krzyżewski
Piotr Wybraniec
Bogusław Jakubowski
Krzysztof Baturo

FAGOTY / FAGOTTE

Anna Bownik
Michał Szydłowski
Zbigniew Kania
Edyta Moroz

WALTORNIE / HÖRNER

Bartosz Wawruch
Dmitrij Wdowiczenko
Katarzyna Sułkowska-Gdula
Dawid Kostrzewa

TRĄBKI / TROMPETEN

Dawid Głogowski
Marcin Olkowski
Bogdan Rymaszewski

PUZONY / POSAUNEN

Mateusz Kupski
Wojciech Bublej
Igor Puszkarski

TUBA

Tomasz Zienkiewicz

KOTŁY / PAUKEN

Dariusz Jagiełło

PERKUSJA / SCHLAGZEUG

Jorge Luis Valcarcel Gregorio
Jacek Wierzchowski
Wiktoria Kościańska*
Michał Kram*

HARFY / HRFEN

Juliusz Wesołowski
Laura Jurcova*

*gościnnie / als Gast

GALERIA POZIOM 4

Maciej Osmycki | EQUINOX

Equinox to wielowątkowy przegląd twórczości Macieja Osmyckiego, obejmujący prace z ostatnich 16 lat: obrazy, obiekty, zdarzenia. Na wystawę zostały wybrane prace reprezentujące różne kierunki poszukiwań twórczych i te, które pojawiły się niezależnie od tych poszukiwań i oczekiwań autora.

Equinox jest opowieścią o równowadze: między intuicją i precyzyjną analizą, spontanicznością i ścisłym planem, kontrolą i tym, co nieprzewidywalne.

Maciej Osmycki zajmuje się malarstwem, rysunkiem, rzeźbą, tkaniną; tworzy obiekty i instalacje malarskie, dźwiękowe i interdyscyplinarne, video art. Na Wydziale Grafiki Akademii Sztuki prowadzi Pracownię Alternatywnych Metod Obrazowania, na Wydziale Malarstwa - Pracownię Technologii Malarstwa i Rysunku. Urodzony w Warszawie, mieszka i pracuje w Szczecinie.

[Art.Room]

Łukasz Skąpski | Rysunki cieniem

Łukasz Skąpski jest artystą wizualnym, profesorem i kierownikiem Pracowni Fotografii i Strategii Artystycznych na Wydziale Nowych Mediów, Fotografii i Filmu Eksperymentalnego Akademii Sztuki w Szczecinie

Jednym z kluczowych obszarów zainteresowań Skąpskiego jest fenomen światła – jego zmienność, rytm i zależność od praw natury. W cyklu **Rysunki cieniem** (1993-1994) artysta tworzył na plaży w Kuźnicy na Półwyspie Helskim niewielkie, efemeryczne instalacje z patyków i trzciny wbitych w piasek. Rzucane przez nie cienie, zmieniające się wraz z ruchem słońca, tworzyły ulotne, geometryczne rysunki.

Partner:

Galerie dostępne są dla odwiedzających w wybrane soboty i niedziele w godz. 12.00 – 16.00 (ostatnie wejście o godz. 15.30)

Bilety w cenie 20 PLN dostępne są w kasie, biletomacie i na stronie filharmonia.szczecin.pl.

Wstęp bezpłatny dla dzieci do lat 10 i osób z niepełnosprawnościami.

Goście koncertów mogą odwiedzić galerie bezpłatnie w trakcie przerw i pół godziny po zakończeniu koncertu.

GALERIA POZIOM 4

Maciej Osmycki | EQUINOX

Equinox bietet einen facettenreichen Einblick in das künstlerische Schaffen von Maciej Osmycki und umfasst Arbeiten der letzten 16 Jahre: Gemälde, Objekte, Ereignisse. Die Ausstellung vereint Arbeiten, die verschiedene Wege der kreativen Erkundung dokumentieren, ebenso wie solche, die unabhängig von diesen Suchbewegungen und den Erwartungen des Künstlers entstanden sind. *Equinox* erzählt von Gleichgewicht: zwischen Intuition und präziser Analyse, Spontaneität und strengem Konzept, zwischen Kontrollierbarem und Unvorhersehbarem. **Maciej Osmycki** arbeitet in den Bereichen Malerei, Zeichnung, Skulptur und Textilkunst; er schafft malerische, klangliche und interdisziplinäre Objekte, Installationen sowie Videoarbeiten. An der Fakultät für Grafik der Akademie der Künste leitet er die Werkstatt für alternative Bildfindungsmethoden, an der Fakultät für Malerei die Werkstatt für Malerei- und Zeichnungstechnologie. Geboren in Warschau, lebt und arbeitet er derzeit in Stettin.

[Art.Room]

Łukasz Skąpski | Schattenzeichnungen

Łukasz Skąpski ist bildender Künstler, Professor und Leiter der Klasse für Fotografie und Künstlerische Strategien an der Fakultät für Neue Medien, Fotografie und Experimentellen Film der Kunstakademie Stettin.

Im Zentrum von Skąpskis Interesse steht das Licht – seine Wandelbarkeit, sein Rhythmus und seine Abhängigkeit von Naturgesetzen. Im Zyklus **Rysunki cieniu** (1993–1994) entstanden am Strand von Kuźnica auf der Halbinsel Hel kleine, flüchtige Installationen aus Schilf und Stöcken. Die Schatten, die sie warfen, veränderten sich mit der Sonne und erzeugten kurze, geometrische Zeichnungen.

Partner: **SYMFONIA
CAFE**

Die Galerien sind für Besucher an ausgewählten Samstagen und Sonntagen von 12:00 bis 16:00 Uhr geöffnet (letzter Einlass um 15:30 Uhr).

Tickets zum Preis von 20 PLN sind an der Kasse, am Ticketautomaten sowie online unter filharmonia.szczecin.pl erhältlich.

Kinder bis 10 Jahre sowie Personen mit Behinderungen haben freien Eintritt. Besucher von Konzerten können die Galerien während der Pausen und bis eine halbe Stunde nach Konzertende kostenfrei besichtigen.

Partnerzy sezonu artystycznego 2025/2026

Partner der Musiksaison 2025/2026

Mecenaszem Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza
w Szczecinie jest Enea.

Schirmherr der Mieczysław-Karłowicz-Philharmonie
in Szczecin ist Enea.

Partnerem sezonu artystycznego 2025/2026 jest STRABAG.

Partner der künstlerischen Saison 2025/2026 ist STRABAG.

Partnerem motoryzacyjnym jest Dealer BMW Bońkowscy.

Der Automobilpartner ist der Dealer BMW Bońkowscy.

BMW
Bońkowscy

Partnerem zdrowia jest Sanprobi.

Sanprobi ist unser Gesundheitspartner.

Partnerem edukacyjnym jest Zachodniopomorska Szkoła Biznesu.

Der Bildungspartner ist die West Pomeranian Business School.

